

John Smyth

John Smyth, také John Smith (* kolem roku 1566 v Surtunu, Nottinghamshire; † 28. srpna (?) 1612 v Amsterdamu) byl původně anglikánský kněz a je považován – spolu s Thomasem Helwysem – za otce zakladatele baptizmu.

Podobizna Johna Smitha se nezachovala. Toto je fiktivní portrét pozdějšího autora.

O původu Johna Smytha je málo známo. Byl synem Johna Smythe, svobodného vlastníka půdy s právem nosit zbraň v Sturton-le-Steeple v Nottinghamshire. Studoval na gymnáziu v Gainsborough a teologické vzdělání získal na Christ's College v Cambridge. V roce 1594 byl ordinován jako anglikánský kněz a do roku 1598 působil jako pedagog.

Pro jeho další životní cestu bylo rozhodující setkání s puritánským hnutím kalvinistického ražení a mimo jiné i přátelství s jeho bývalým tutorem Francisem Johnsonem, který ho seznámil s anglickými separatisty.

Kolem roku 1600 byl John Smyth ordinován městským kazatelem (vikářem) sboru v Gainsborough u Lincolnu v hrabství Lincolnshire. Již v roce 1602 se dostal kvůli svému puritánskému učení do konfliktu s církevními úřady, což nakonec vedlo k jeho propuštění z anglikánské církve.

THE LOWER TRENT

+ Emigrant 1608 hence

x Vicar from Christ'a

Oblast farnosti v Gainsboroughu odkud Smyth uprchl do Amsterdamu

Upadl v nemilost především díky svým veřejným prohlášením o nemorálnosti vlivných lincolnských občanů. V době svého propuštění z anglikánské církevní služby nebyl John Smyth ještě separatistou ani baptistou. Naopak jeho kázání z této doby, která se zachovala, ho ukazují jako puritána, který se jasně stavěl proti jakémukoli separatismu a proti křtu dospělých věřících, které později reprezentoval.

John Smyth se stal separatistou teprve poté, co anglický král James I. přijal antipuritánské zákony a zveřejnil je v roce 1606 na tzv. Hampton Court Conference. Smyth se připojil k separatistickému hnutí v Gainsborough v Lincolnshire a brzy poté se stal jeho nejvlivnějším vůdcem.

V roce 1608 se politický tlak na mladé hnutí stal tak silným, že Smyth byl se svými příznivci nucen uprchnout do Amsterdamu.

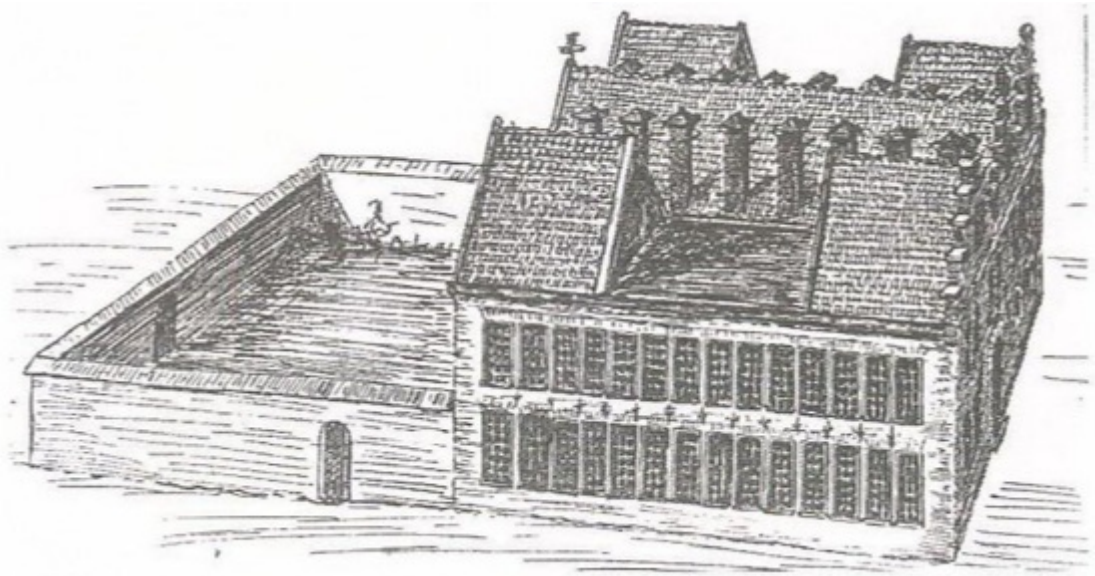
John Smyth se distancoval od ostatních britských náboženských uprchlíků, kteří žili v Amsterdamu a kteří zde hledali azyl rok a půl před Smythem. Jako přísný kongregacionalista, kterým se mezitím stal, nemohl přijmout organizační pravidla a předpisy, které si existující uprchlická komunita, takzvaná *starověká církev*, dala. Jako spiritualista, ke kterému se mezitím také vyvinul, odmítl pevný řád uctívání s četbami a společným zpěvem, protože to podle něj blokovalo práci Ducha svatého. V roce 1609 – a zde došlo k poslednímu rozchodu se starověkou církví – Smyth začal praktikovat křest věřících.

Dům na Bakkerstraat č. 1 v Amsterdamu

Mezi uprchlíky byl Thomas Helwys. Scházeli se v domě č. 1 v ulici Bakkerstraat. Na tomto místě byla východoindická pekárna, kterou vlastnil mennonita Jan Munter. Zde John Smyth a Thomas Helwys, společně s dalšími hledajícími uprchlíky, persekovanými v Anglii kvůli víře, založili roku 1609 první baptistický sbor na světě.

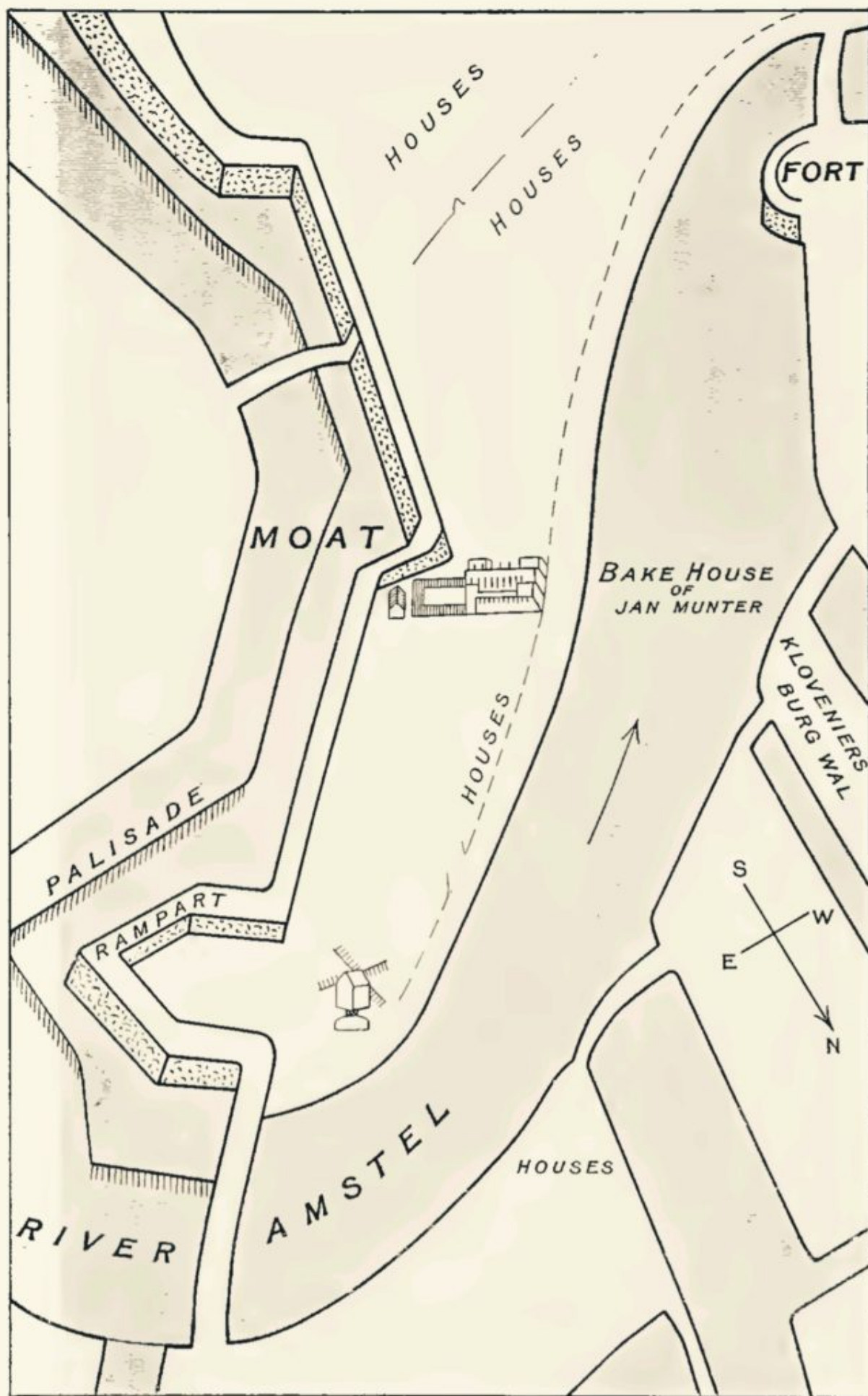
Smyth se na počátku pokřtil sám, proto dostal přezdívku *self-baptist* (z latinského *se-baptist* - sebe-křtěnec). Později se kvůli tomu dostal do potíží a obrátil se k křtícím Menonitům se žádostí, aby ho pokřtili. To mu bylo také umožněno a byl pokřtěn. Pod vlivem Mennonitských přesvědčení našel Smyth teologii anabaptistického hnutí. Stejně jako anabaptisté 16. století, Thomas Helwys a Roger Williams, Smyth vehementně obhajoval svobodu vyznání a svobodu svědomí (svobodu náboženského vyznání).

Poslední domov Johna Smytha Bakkerhouse v Amsterdamu

Literární tvorba Johna Smytha je rozsáhlá a ukazuje trvalé změny v Smythově teologii. Anglikánský duchovní se nejprve stal ortodoxním puritánem, poté přísným kongregacionalistou a spiritualistou. Jeho studium Písem ho vedlo k tomu, co je dnes známo jako baptistická víra, a díky jeho kontaktům s amsterdamskými Mennonity se z něj stal pozdější pokračovatel anabaptistů.

Část uprchlické komunity zůstala v Amsterdamu i po smrti Johna Smytha a byla úplně pohlcena mennonitským hnutím. Další skupina se vrátila do Anglie a připojila se k baptistickému sboru, který tam založil Thomas Helwys.

Poloha Bakkerhause na dobové mapě Amsterdamu

V roce 1612 Smyth ve svých 46 letech zemřel v Amsterdamu v Bakkerhause a byl pohřben 1. září.

Prameny

- Daniel Heinz: *John Smyth*. In: *Biographisch-Bibliographisches Kirchenlexikon* (BBKL). Band 10, Bautz, Herzberg 1995, ISBN 3-88309-062-X, str. 708-711.
- John David Hughey: *Die Baptisten - Lehre, Praxis, Geschichte*. Kassel 1959
- Lee, Jason: *The Theology of John Smyth: Puritan, Baptist, Separatist, Mennonite*. Macon, GA: Mercer University Press, str. 41
- Encyklopaedia Britannica: *John Smyth*

[Štěpán Křivánek](#)

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 23. 8. 2020